

oportuerat, secundum Apostolum, testimonium habere ab his etiam qui foris sunt, hortamur, fideliterque suggerimus, ut aut uni episcopo pro omnibus, aut pluribus pro cunctis, satisfacere pro tempore non gravemini vestris apicibus sacris : simulque quo regiam dignationem vobis acceptabilem, sicut vobis et omni vestro expedit gregi, satisfaciendo, humiliterque ipsius hilaritatis clementiam impetrando ac-

quirere procuretis, obnixè flagitamus, et in charitate sincera compatiendo precamur. Valere vestram paternitatem votis omnibus postulamus, et ut nostram petitionem efficaciter suscipiatis oramus ; utque nostram unanimitatem ex vestri causa ad aliquantulam, quin potius ad integram, perducere certis lætitiis, supplicii postulatione monemus, pater beatissime.

ANNUNTIATIO HERARDI

ARCHIEPISCOPI TURONENSIS

Regis (Caroli Calvi) ac synodi (Suessionensis III), jussu facta,

Ne mirum sit quod causa jam ante definita iterum in hac synodo retractetur : et cur reginam uxorem suam rex tam sero nunc tandem ab episcopis benedici postulet.

Auctoritas sacra, et specula ministerii, unde vobis vestram salutem nuntiare debemus, fratres, nos commonent, ut semper simus parati ad satisfactionem omni poscenti nos rationem de ea quæ in nobis est spe et fide (*I Petr. III*), ut illa quæ agimus, qua intentione ac fide agamus, et qua spe nobis a Deo remunerari credamus ea quæ recta intentione agimus, ministerio nostro commissis, sive simpliciter, sive non simpliciter quærentibus, vel non quærentibus intememus, ne aut simplices suspicione sinistra in actibus nostris offendant, aut impuri locum detrahendi nos inveniunt delinquant. Hoc enim speculatorum officium est, quo nomine nos episcopi non merito sed gratia nominamur a Domino, ut imminetia prospicientes pericula, his quorum salutem susceperere tuendam annuntiant. Quapropter, fratres, quorundam cogitationibus, quorundam vero verbis satisfacere bonum duximus, qui cogitant forte, ac dicunt, quoniam antea in hoc eodem loco ante aliquot annos quidam nostrum, et quorundam nostrorum decessores, synodum tenuimus, et eandem causam, quam tunc diffinivimus, nunc quoque, quasi non fuerit bene diffinita, cum etiam et a Sede apostolica sit terminata, mutavimus, et ob id nostra sententia vilis possit haberi, quasi ad mobilitatem humanæ gratiæ nostras sententias immutemus, vel, ut dicamus apertius, venundemus. Non ita est, fratres, quoniam in episcopali ministerio non est Est et Non, sed semper Est, id est stabilitas in illo est : quia in Christo hoc sacrum ministerium radicum est, qui nunquam consilium, sed sæpe mutat sententiam, tam per seipsum, quam et per suos fideles, de quorum numero sua clementia nos computamus, quibus veridica voce promisit : *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum* ; et : *Si duo ex vobis consenserint*

super terram de omni re, fiet illis (Math. XVII). Et quia Deus sæpe suam mutet sententiam, necessarium vidimus ut de multis unum testimonium nobis omnibus amplectendum dicamus, ait Dominus : *Si dixerit impius : Morie morieris, et ille impius conversus fuerit a via sua prava, et fecerit iudicium et justitiam, vita vivet et non morietur ; omnes iniquitates ejus quas fecit in oblivione erunt coram me (Ezech. XVIII)*. Nam et post legis duritiam quam dedit per angelos in manu Moysi, dedit Evangelii gratiam per apostolos et eorum successores omnibus prædicandam. Quia ut sanctus Leo, apostolicæ sedis magnus ornatus, dicit (*Epist. ad Rusticum Narbonensem*) : « Sicut sunt quædam quæ nulla possunt ratione converti, ita multa sunt, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari : sic tamen, ut quod sequendum fuerit inventum, nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum inveniatur adversum. » Quod et in hac causa sumus secuti, sicut in sanctis auctoritatibus invenimus, qui in psalmo canimus : *Misericordia et veritas obviaverunt sibi, justitia et pax osculatae sunt (Psal. LXXXIV)*, et semper super exaltet iudicium misericordia, dicente Apostolo : *Adhuc excellentiorem viam vobis demonstrabo (I Cor. XII)*, id est charitatem, quæ omnibus desiderat misereri, et cunctis vult in commune proficere. Perfecta enim sunt ea quæ ad correctionem hominum et ad censuram debitæ severitatis episcopali sententia proferuntur : sed excellentiora sunt quibus dilectionis benignitate subditorum saluti, et communi Ecclesiarum utilitati ac consulti providemus. Unde manentibus statutis prioribus, quæ secundum auctoritatem constituta sunt per justitiæ severitatem, licitum est nobis per easdem supereminentes auctoritates, quæ impendunt misericordiam, immutare duriores sententias cor-

* *Annuntiatio Herardi*. Prior pars hujus orationis ad Wulfadi sociorumque causam spectat, cujus gratia synodus fuerat congregata, posterior ad Hermi-

trudis reginæ coronationem in eadem synodo factam. Jac. SIM.

rectione facta per eminentiorem viam, scilicet charitatem. Et sicut de prioribus statutis sedem apostolicam consulimus, ita et ex hac diffinitione nostra ejusdem matris omnium Ecclesiarum responsum expectamus; quatenus si ita ut præduce illius commotione, qua ad hunc locum convenimus, his quæ per indulgentiam misericorditer invenimus, concordaverit atque consenserit, Ecclesiæ consultibus faveamus. Cæterum, fratres, volumus vos scire quia dominus et senior noster Carolus rex gloriosus nostræ humilitatis petit devotionem ut auctoritate ministerii nobis a Deo collati, sicut ipse in regem est unctus et consecratus episcopali auctoritate unctione sacra et benedictione, veluti in Scripturis legimus Dominum præcepisse ut reges ungerentur et sacrarentur in regiam potestatem: ita uxorem suam dominam nostram in nomine reginæ benedicamus, sicut et a sede apostolica et a nostris decessoribus antea de aliis factum comperimus. Et ut non vobis sit mirum quare hoc petat, fraternitati vestræ rationem reddere maturamus. Videlicet quia, sicut multis est cognitum, Deus omnipotens sua gratia istud regnum in manus suorum antecessorum mirabiliter adunavit, quod ipsi decessores sui nobiliter gubernaverunt, et per successiones sua progenies usque ad hæc tempora rexit. Et isti nostro seniori Deus filios, sicut vobis notum est, dedit. In quorum nobilitate, ad sanctam Ecclesiam, et regnum quod Deus illi ad regendum commisit, fideles illius spem maximam se habere sunt gratulati. De quibus ipse aliquos Deo obtulit, ut etiam de fructu ventris sui oblationem Deo offerret; aliquos Deus adhuc ætate immatura sua gratia de hoc sæculo rapuit, ne, ut scriptum est, *malitia mutaret corda eorum* (Sap. iv); aliquibus autem, quod vos non latet, suo iudicio talem passionem permisit incurrere, sicut fideles illius agnoscuntur dolere. Propterea petit benedictionem episcopalem super uxorem suam venire, ut talem sobolem ei Dominus de illa dignetur donare, unde sancta Ecclesia solatium, et regnum necessariam defensionem, et fideles illius desiderabile adiutorium, et ista Christianitas operabilem tranquillitatem, et legem atque justitiam, cum illis quos adhuc habet, annuente et cooperante Domino, possit habere. Et de hoc in sanctis Scripturis habemus auctoritatem, quia sicut Dominus ad Abraham dixit: *In semine tuo benedicentur omnes gentes* (Gen. xxi), cui jam centenario de nonagenaria uxore Isaac filium dedit; ita

et ipsum Isaac uxorem sterilem accipere fecit, ut et in hoc, sicut in multis solet facere, misericordiæ suæ largitatem ostenderet, et inde dicit Scriptura quia *deprecatus est Isaac Dominum pro uxore sua, eo quod esset sterilis, et concepit* (Gen. xxiii). Et non sit vobis mirum cur antea hoc non fecit, quia, sicut sacra Scriptura dicit, in primordio conjunctionis masculi et feminæ, dixit Dominus ad Evam: *Ad virum tuum erit conversio tua, et ipse dominabitur tui* (Gen. iii). Et cum jam essent moribus in legitima conjunctione maturi, et provecæ ætatis Abraham et Sara, et ut sanctus Petrus dicit: *Sara obediebat Abraham, dominum eum vocans* (I Petr. iii), dixit Dominus ad Abraham, quod antea nec ipsi, nec alio homini legimus illum dixisse: *Omnia quæ dixerit tibi Sara, audi vocem ejus* (Gen. xxi). Jam enim et Abraham presbyter merito vocabatur, et defecerant muliebria, id est omnis lascivietas, Saræ. Et tunc acceperunt benedictionem seminis benedicti a Domino, in quo benedicuntur omnes gentes, amen. His ergo fulti auctoritatibus, ad dispensanda Dei dona, qui ab illo ministri ejus sumus ad hoc constituti, ut Leo dicit, non debemus esse difficiles, nec devotorum petitiones negligere: maxime si ipsas petitiones evidentibus iudiciis ex Dei viderimus inspiratione conceptas. Quia multiplex misericordia Dei ita saluti humanæ subvenire decrevit, ut præcipue sacerdotum supplicationibus ipsa salus debeat obtineri. Cui operi, ut in sacris litteris legimus, ipse Salvator intervenit, nec unquam ab his abest quæ ministris suis exsequenda commisit dicens: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus* (Matth. xxviii). Et si quid per servitutem nostram bono ordine et gratulando implemus affectu, ut Leo dicit, non ambigamus per Spiritum sanctum nobis fuisse donatum. Et ideo, fratres, quoniam ita est, et nostra pro vobis ministratio et vestra erga nos conjuncta devotio, ut una fiat apud Dominum supplicatio, sicut legimus, quia ad hoc constituti sunt sacerdotes, ut prius pro suis, deinde pro populi orent peccatis, et oratio flebat sine intermissione ad Deum pro Petro (Act. xii), id est pro omni episcoporum choro, orantibus nobis pro communi nostrâ, imo pro totius Ecclesiæ ac populi necessitate atque salute, commune votum etiam vestra communis prosequatur oratio apud eum qui facit unanimes habitare in domo, et vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.